

Larvik
kommune

Hvordan følger kommunen opp eierskapsforvaltningen i praksis?

9. april 2025

v/kommuneadvokat Hanne Strand

Hva innebærer selskapsorganisering

- Virksomheten styres utenfor kommunen som organisasjon
 - Unntak: Kommunale foretak (KF) - ikke eget rettssubjekt

Kommunens eierskap

- 22 virksomheter
 - AS: 5
 - IKS: 9
 - KF: 2
 - SA: 1
 - KO: 2
 - Vertskommunesamarbeid: 3

Virksomhet	Eierandel
Aksjeselskap (AS)	
Greve Biogass AS	9,3 %
iFokus Holding AS ⁴	100,0 %
Larvik By AS	2,06 %
Torget 1 Larvik AS	100,0 %
Vestfold Avfall og Ressurs (VESAR) AS	21,6 %
Interkommunalt selskap (IKS)	
Gea Norvegica Geopark IKS	8,3 %
IKA Kongsberg IKS	6,2 %
Larvik Arena IKS	50,0 %
Sør-Øst 110 IKS	6,9 %
Vestfold Krematorium IKS	25 %
Vestfold og Telemark revisjon IKS ⁵	7,16 %
Vestfold, Telemark og Agder Kontrollutvalgssekretariat (Vetaks) IKS	4,5 %
Vestfoldmuseene IKS	16,0 %
Vestfold Vann IKS	0,1 %
Kommunalt Foretak (KF)	
Larvik Havn KF	100,0 %
Larvik kulturhus Bølgen KF	100,0 %
Samvirkeforetak (SA)	
Biblioteksentralen SA	< 1 %
Kommunalt oppgavefellesskap (KO)	
IUA Vestfold KO	19 %
Start Vestfold KO	14,3 %
Vertskommunesamarbeid	
Kommunalt krisesentertilbud i Vestfold	
MST CAN	
VOIS	

Felles eierskap i Vestfold – IKS og AS

- Vestfold-kommunene: 10 felles selskap
- Vestfold-kommunen + fylket: 5 felles selskap

Selskap	Holmestrand	Horten	Tønsberg	Færder	Sandefjord	Larvik	Vestfold FK	Andre	Sum
Greve Biogass AS	6,3	12,2	25,6	10,2	14,6	9,3		21,8	100,0
IKA Kongsberg IKS (Interkommunalt arkiv for Buskerud, Vestfold og Telemark)	4,4	4,0	8,0	3,9	8,0	6,2	6,5	59,0	100,0
IUA Vestfold KO	10,3	10,9	23,1	10,8	25,9	19,0			100,0
Start i Vestfold KO	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3	14,2		100,0
Sør-øst 110 IKS	Indir	Indir	Indir	Indir	8,8	6,9		84,3	100,0
Vestfold Avfall og Ressurs AS (Vesar)	6,2	12,1	21,4	12,0	26,8	21,5			100,0
Vestfold og Telemark revisjon IKS	4,3	4,8	8,1	4,7	9,1	7,2	9,7	52,1	100,0
Vestfold Vann IKS	5,7	15,8	30,6	14,8	33,1	0,1			100,1
Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS	2,3	2,3	6,1	2,3	6,0	4,5	5,0	71,5	100,0
Vestfoldmuseene IKS	4,5	8,5	16,0	1,5	16,0	16,0	36,0	1,5	100,0

Fra direkte til indirekte styring

- Styring på andre måter enn de tradisjonelle
- Kommunestyret = øverste politiske ansvaret for at innbyggerne får hva de har krav på
- Ved selskapsorganisering = mer krevende å ivareta dette ansvaret
 - Styring skjer ikke gjennom tradisjonell, direkte styring
 - Ansvars- og styringslinjer blir lengre og mer indirekte
 - Styringen blir mer overordnet

Eieroppfølging i praksis

- Krever aktivitet og oppfølging fra kommunen
- Skape handlingsrom for politisk påvirkning og styring av eierskapene
- Eieroppfølgingen i praksis:
 - Én gang i valgperioden
 - Hvert år
 - Jevnlig

Én gang i valgperioden

- Eierskapsmelding til politisk behandling minst én gang i valgperioden
- Presentasjon av utvalgte selskap/foretak for formannskapet

Årlig generell oppfølging

- Årlig sak om «Eierskapsoppfølging – virksomhetenes årlige rapporteringer»
 - Årlig gjennomgang av økonomisk situasjon/andre forhold
 - Selskapenes svar på kommunens spørreskjema
 - Kontroll om krav i eierskapsmelding følges

KST - 246/23 Vedtak

1. Virksomhetene bør ha særlig oppmerksomhet på effektiv drift og holde kostnadsnivået nede.
2. Eiertilskudd bør ikke øke utover den generelle prisutviklingen i kommunene. Utviklingen i eiertilskuddet bør derfor som utgangspunkt ligge noe *under* kommunal deflator, hensyntatt virksomhetenes arbeid med effektiv drift.
3. Virksomhetene bør vurdere om opptjent egenkapital kan benyttes til redusert innbetaling fra eierne, eventuelt utbetaling av utbytte.
4. Kommunen anmoder om at avvik mellom kommunens prinsipper for eierstyring og mottatte svar fra virksomhetene blir vurdert og fulgt opp i styret eller det operative eierorganet, med en tilbakemelding til kommunen.
5. Virksomhetene bes sørge for at formannskapet gis anledning til å behandle sakspapirer før møter i eierorganet. Valgkomiteenes innstilling skal følge møteinnkallinger.
6. Larvik kommune ønsker fortsatt økt informasjon og samhandling med utvalgte virksomheter som anses strategisk viktige for å utvikle Larviksamfunnet.
7. I eierskapsoppfølgingen for virksomhetenes årlige rapportering skal den enkelte virksomhets årsrapport legges ved saken.
8. Virksomhetene bes om å legge frem plan for i større grad kunne oppfylle krav og forventninger fra Larvik kommune som beskrevet i vedlegg 1. Planen skal legges inn i kommunens 1. tertial-rapport.

Årlig oppfølging?

- Felles administrativ henvendelse i 2024 og 2025 - økonomisk oppfølging i forkant av budsjett-fastsettelse:

Budsjettbrev - Vestfold-kommunenes eierskap

Kommunedirektørene i Vestfold-kommunene og fylkeskommunen har etablert et samarbeid for administrativ eierskapsoppfølging og kommer her med et felles budsjettbrev til selskapenes/oppgavefellesskapenes budsjettprosess for 2026.

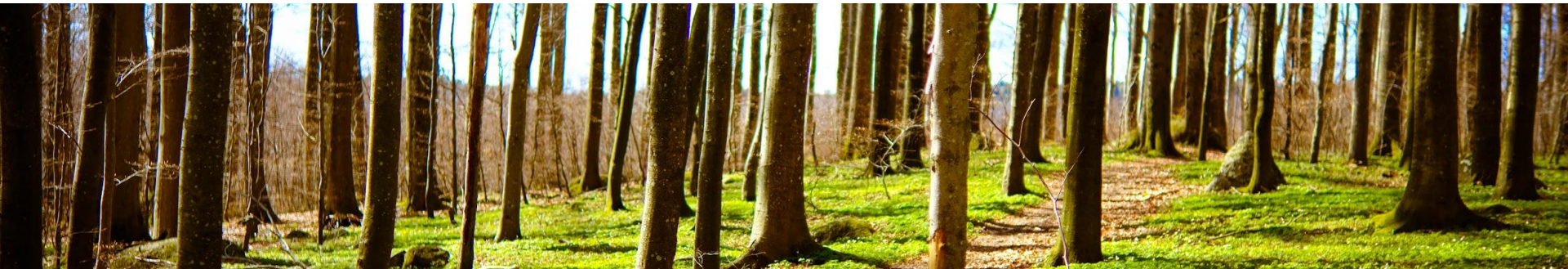
Vestfold-kommunene og Vestfold fylkeskommune har vedtatt revidert eierskapsmelding for perioden 2024-2027. I den reviderte eierskapsmeldingen har kommunene/fylkeskommunen inntatt følgende formulering om selskapenes regulering av eiertilskudd:

"Ved behandling av budsjettprosessene i virksomhetene, skal eiertilskuddet i utgangspunktet maksimalt følge kommunal deflator, og det skal legges vekt på kontinuerlig forbedring og effektivisering for å holde kostnadene i selskapet nede. Utviklingen i eiertilskuddene i økonomiplanperioden bør i utgangspunktet derfor ligge noe under veksten i den kommunale deflatoren. Unntak fra dette må begrunnes særskilt med utgangspunkt i selskapets drift." (uthevet her)

På vegne av kommunene i Vestfold og Vestfold fylkeskommune, vil det på dette grunnlaget være innstillingen fra kommunedirektørene at en eventuell justering av eiertilskuddet bør ligge om lag 1 prosentpoeng under kommunal deflator, anslått i statsbudsjettet for 2026. Unntak fra dette må begrunnes særskilt overfor eierne. Kommunedirektørene henstiller derfor selskapene om å ta dette i betraktning når budsjettforslag for 2026 blir utarbeidet og behandlet.

Jevnlige møter i eierorganer (representantskap/generalforsamling)

- Skal som utgangspunkt behandles i formannskapet
 - Kommunens representant stiller med fullmakt forankret i politisk flertall
 - Forutsetter at kommunen mottar sakspapirer tidsnok
 - Saksframlegg utarbeides av eierskapskoordinator + fagperson
 - Administrative innspill sendes direkte til kommunens representant dersom sakspapirer ikke mottas i tilstrekkelig tid til politisk behandling
 - Kommunens representant og evt. eierskapskoordinator (observatør) deltar på møter i eierorgan

Jevnlige eiermøter/dialogmøter

- Uformell arena mellom eier, styret, daglig leder
 - Treffer ikke vedtak, drøfter strategi mv.
- Jevnlige eiermøter/dialogmøter der selskap/kommunen ønsker dette
- Virksomhetene inviterer, men kan initieres av kommunen
- Forberedes administrativt av eierskapskoordinator + fagperson
- Hvem deltar: Ordfører/varaordfører, kommunalsjef (evt. fagperson) og eierskapskoordinator
- Særskilt vedtatt:
 - Bølgen KF: Et eiermøte og et dialogmøte per år. Agenda for eiermøtet behandles i formannskapet i forkant.
 - Larvik Havn KF: Kvartalsvise dialogmøter, herunder et eiermøte hvor agenda for eiermøtet behandles i formannskapet i forkant.
 - Vestfoldmuseene IKS: Forventningsavklaringer i FSK i forkant av høstens eiermøte.

Hvem gjør hva internt?

Virksomhet	Fagperson i kommunen	Kommunalsjef	Kommunens representant i eierorganet (ordfører/varaordfører)
Biblioteksentralen SA	Bård Jacobsen	Dag Trygve Enden	Varaordfører
Gea Norvegica Geopark IKS	Ragnar Kløverød	Jan Olav Vagle	Varaordfører
Greve Biogass AS	Kjetil Fevik og Marit Vasbotten	Jan Olav Vagle	Varaordfører
iFokus Holding AS	Jan Erik Norder	Jan Erik Norder	Ordfører
IKA Kongsberg IKS	Vilhelm Einen	Vilhelm Einen	Ordfører
IUA Vestfold KO	Jan Olav Vagle	Jan Olav Vagle	Hallstein Bast
Larvik Arena IKS	Bård Jakobsen	Dag Trygve Enden	Ordfører
Larvik By AS	Dag Trygve Enden	Dag Trygve Enden	Ordfører
Larvik Havn KF	Dag Trygve Enden	Dag Trygve Enden	Ordfører
Larvik Kulturhus Bølgen KF	Bård Jacobsen	Dag Trygve Enden	Ordfører
START Vestfold KO	Dag Trygve Enden	Dag Trygve Enden	Terje Wasvik
Sør-Øst 110 IKS	Jan Olav Vagle	Jan Olav Vagle	Varaordfører
Torget 1 Larvik AS	Kjell Marius Jenssen	Jan Olav Vagle	Ordfører
VESAR AS	Kjetil Fevik	Jan Olav Vagle	Varaordfører
Vestfold krematorium IKS	Marit Vasbotten	Dag Trygve Enden	Varaordfører
Vestfold og Telemark revisjon IKS	Atle Willems	Vilhelm Einen	Ordfører
Vestfoldmuseene IKS	Cathrine Wærvågen	Dag Trygve Enden	Ordfører
Vestfold Vann IKS	Kjetil Fevik	Jan Olav Vagle	Ordfører
VETAKS IKS	Atle Willems	Vilhelm Einen	Ordfører

Hvor finner dere info om kommunens eierskap?

- [Larvik kommune «Eierskap og samarbeid»](#)
 - Eierskapsmelding
 - Selskapene/foretakene
 - Vedtekter/selskapsavtaler/samarbeidsavtaler

[Forsiden](#) / [Om kommunen](#) /

Eierskap og samarbeid

Kommunens eierinteresser og samarbeidspartnere.

Eierskap

Kommunen har eierinteresser i ulike selskaper/foretak med ulik organisasjonsform:

- Kommunale foretak (KF)
- Kommunale oppgavefelleskap (KO) etter kommuneloven kap. 19
- Interkommunale selskap (IKS)
- Aksjeselskap (AS)
- Samvirkeforetak (SA)

Vedtatte dokumenter

 [Eierskapsmelding 2024-2027](#)

Selskaper

Selskapets navn	Selskapsform	Vedtekter/avtaler
Larvik Havn KF	KF	Vedtekter
Larvik Kulturhus Bølgen KF	KF	Vedtekter
IUA Vestfold	KO	Samarbeidsavtale
START	KO	Samarbeidsavtale

